Til Landbrugsstyrelsen

Landdistrikternes Fællesråd
Rådhusgade 100
DK-8300 Odder
Tlf.: 61 313 636
Email: mail@landdistrikterne.dk
www.landdistrikterne.dk

CVR: 20257180

Dato: 06.10.2021

Enhed: Sekretariatet

Sagsbehandler:
LBE

Høring af strategisk miljøvurdering af forslag til den danske CAP-plan 2023-27

Landbrugsstyrelsen sendte d. 1. september forslag til den danske CAP-plan for 2023-27 og dertilhørende strategisk miljøvurdering i høring.

Fællesrådet har følgende bemærkninger til den danske CAP-plan.

Levedygtige aktionsgrupper

De lokale aktionsgrupper spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre levedygtigheden i landdistrikterne. Det arbejde med lokaludvikling i landdistrikterne, som aktionsgrupperne udfører, er altafgørende i forhold til at kunne tiltrække og fastholde borgere i de danske landdistrikter, og i forhold til at sikre levedygtige landsbysamfund. Fællesrådet har derfor en række forslag, som gerne skal gøre arbejdet lettere for aktionsgrupperne, hvilket samtidigt leder til en effektiv indsats fra aktionsgruppernes side.

■ Fællesrådet ønsker først og fremmest, at man indfører de administrative forenklinger, der er i andre EU-lande, således de danske aktionsgrupper har samme muligheder som i andre lande. Det er meget vigtigt for ordningens effekt og resultater.

Rådet foreslår derfor, at man i den danske strategiske CAP-plan 2023-2027 indarbejder andre af de forenklinger der eksisterer, såsom Flat rate, Standard Scales of Unit costs, samt Electronic systems for applications and payment claims og Lump sum.

■ For at sikre en fair proces for aktionsgrupperne vil det også give rigtig god mening at inkorporere bagatelgrænser som en del af de administrative forenklinger. Selvfølgelig skal regler og budgetmæssige begrænsninger overholdes, men hvis ikke man arbejder med bagatelgrænser, kan meget af aktionsgruppernes opmærksomhed optages af, at undgå endda relativt små budgetoverskridelser, hvilket fællesrådet ikke finder hensigtsmæssigt.

Fællesrådet ønsker også at bakke op om adskillige af aktionsgruppernes forslag udarbejdet af koordinationsudvalget, såsom mere kompetence til aktionsgrupperne i forhold til at styre underprojekter, at aktionsgrupperne har mulighed for finansiering af samarbejdsprojekter, arbejde med smart village-projekter, finansiering af transnationale projekter og forenklede retningslinjer for, at aktionsgruppernes koordinatorer kan arbejde med aktionsgruppens egne projekter.

Et grønt og økonomisk bæredygtigt landbrug

Fællesrådet mener, at landbrugspolitikken bør sikre ens vilkår på tværs af EU, samt understøtte en konkurrencedygtig og bæredygtig produktion af landbrugs- og fødevarer. Samtidig skal danske og europæiske landbrugs- og fødevarer, leve op til det danske og europæiske samfunds høje krav til kvalitet, sikkerhed, bæredygtighed samt klimavenlighed.

Fællesrådet har en række forslag til, hvordan man bedst understøtter dette formål.

■ CAP-planen har potentielt store økonomiske konsekvenser for den enkelte landmand og branchen som helhed. Det er derfor vigtigt at vide, hvad disse konsekvenser er. Fællesrådet vil på den baggrund gerne spørge, hvordan man har tænkt sig at afdække effekterne af planen på landdistrikterne? En mulighed kunne være at anvende landdistriktsfilteret. Under alle omstændigheder er det vigtigt, at der bliver klarhed på de erhvervsøkonomiske konsekvenser for erhverv, og herunder beskæftigelsesmæssige konsekvenser for berørte sektorer som helhed.

■ De nye regler om betalingsrettigheder vil påvirke forskellige sektorer i landbruget i forskellig grad. Fællesrådet frygter, at nogle sektorer vil blive specielt hårdt ramt af disse regelomlægninger, og det bør overvejes at arbejdes på en overgangsordning eller indfasningsperiode. Fællesrådet vil derfor gerne spørge, hvordan man vil sikre, at planen ikke går meget hårdt ud over nogle sektorer?

■ Landdistriktspolitikken er meget lang og teknisk, så den almindelige landmand eller anden erhvervsdrivende som bliver underlagt landdistriktspolitikken via tilskud fra aktionsgrupperne, kan have svært ved at forstå de regler, som gælder for vedkommende. Det bør være overskueligt for landmænd og andre erhvervsdrivende at sætte sig ind i den politik, de er en del af, og de regler de er underlagt. Fællesrådet vil derfor gerne spørge, hvordan har man tænkt sig at sikre, at de borgere og virksomheder, der er berørte af loven, forstår de regler, de er underlagt?

■ Selvom klimatiltag er meget vigtige, er disse ofte forbundet med store omkostninger. Der bør være fuld erstatning ved udtagning af lavbundsjorde og andre klimaformål, således den grønne omstilling ikke er på bekostning af landmændene og fødevareerhvervet. Fællesrådet har i andre sammenhænge ønsket at jordudtagning og erstatning til landbruget burde komme fra nationalt afsatte midler og ikke fra landdistriktsprogrammet. Hvis klimatiltag er forbundet med begrænsede negative økonomiske konsekvenser for den enkelte landmand, kan dette lede til, at vi måske ser flere frivillige klimavenlige initiativer fra landmændene.

■ Fællesrådet finder det som udgangspunkt godt, at der ikke er støtteloft eller degressivitet på landbrugsstøtten, således ingen landmænd på den baggrund har udsigt til væsentlige økonomiske forringelser. For fællesrådet er det dog først og fremmest vigtigt, at det er muligt at drive små såvel som store bedrifter selvstændigt. Især de små bedrifter er sårbare over for ændringer. I fordelingen af landbrugsstøtte

bør der derfor især tages hensyn til, at små selvstændige landbrug fortsat kan være levedygtige.

■ I den nuværende strategiske CAP-plan fremgår det, at kun 19,4 procent i 2023 stigende til 29,4 procent i 2027 af landbrugsarealet kvalificerer sig til at have adgang til Eco Shcheme-programmer. Dette finder fællesrådet beklageligt. Ved at inddrage hele landbrugsarealet i Eco Shceme-programmerne kan man inspirere og motivere til adfærd, som er på linje med formålene for disse Eco Schemes. Fællesrådet støtter brugen af engangskompensation, som beskrevet i CAP-planen, da dette vil være en attraktiv mulighed for at mange erhvervsdrivende.

■ Fællesrådet tilslutter sig den grønne dagsorden og dagsordenen om yderligere forbedret dyrevelfærd. Vi er dog også af den overbevisning, at disse ændringer tager lang tid at indfase, da disse ændringer indebærer store økonomiske investeringer og konsekvenser for den enkelte landmand, samt kræver finansiering som kan være svær at tilvejebringe. Investeringsstøtte kan derfor være et vigtigt redskab til at sikre grøn omstilling og yderligere forbedret dyrevelfærd. Fællesrådet foreslår derfor, at der afsættes puljemidler til investeringsstøtte til implementering af miljøteknologier og til tiltag, der forbedrer dyrevelfærden.

■ Landdistrikternes overlevelsesmuligheder og udviklingsmuligheder er stærkt afhængige af, at man fastholder og tiltrækker unge til at leve og arbejde i landdistrikterne. Derfor bifalder fællesrådet landbrugspolitikkens initiativ til støtte af unge landbrugere. Fællesrådet så dog gerne, at ungdomsstøtten udbetales som et engangsbeløb, hvilket vil sikre den unge landmand en bedre likviditet som er en forudsætning for at få fodfæste som ejer af landbrug. Samtidig bør midler, der ikke bliver brugt til etableringsstøtte, i stedet ydes i form af en højere støttesats. På den måde opnår man den maksimale positive effekt af støtteordningen.

■ Endelig bør landbrugspolitikken også indrettes på en måde, der er fair over for den enkelte landmand. Det er helt afgørende, at kontrollen af den nye landbrugspolitik tager udgangspunkt i en helhedsvurdering, hvor der er fokus på vejledning, samt at bagatelagtige overtrædelser ikke må lede til støttetræk. Samtidigt skal der være særlig fokus på landmandens retssikkerhed, blandt andet i form af muligheden for fysiske kontrolbesøg.

Med venlig hilsen
Landdistrikternes Fællesråd

Steffen Damsgaard
Formand